

Appendix 1 – Informovaný souhlas

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru a jeho následným využitím pro účely bakalářské práce Integrace ukrajinských žáků do hodin angličtiny na českých základních školách (Integration of Ukrainian Pupils into English Classes in Czech Primary Schools)

Podpisem vyjadřuji souhlas s následujícími body:

Byl/a jsem informována o účelu rozhovoru, kterým je sběr dat pro potřeby výzkumu bakalářské práce Marka Čečky s názvem Integrace ukrajinských žáků do hodin angličtiny na českých základních školách (Integration of Ukrainian Pupils into English Classes in Czech Primary Schools).

Bylo mi sděleno, jaký bude mít rozhovor průběh. Jsem seznámen/a s právem odmítnout odpověď na jakoukoli otázku.

Souhlasím s nahráváním následujícího rozhovoru a jeho následným zpracováním. Zvukový záznam rozhovoru nebude poskytnut třetím stranám a po přepsání bude vymazán. Transkripce bude přístupná pouze komisi u obhajoby práce, jinak nikomu, až na části citované v textu práce, který bude volně přístupný online.

Byl/a jsem obeznámen/a s tím, jak bude s rozhovory nakládáno a jakým způsobem bude zajištěna anonymita i po skončení rozhovorů, která znemožní identifikaci mé osoby. Nikde nebude uvedeno mé jméno či jiné osobní údaje, díky kterým bych mohl/a být identifikován/a.

Dávám své svolení k tomu, aby výzkumník použil rozhovor pro potřeby své bakalářské práce a některé části v ní může citovat a přeložit do jazyka práce, angličtiny. Zvuková nahrávka a transkripce rozhovoru však bude po ukončení výzkumu smazána.

Datum:

Podpis respondenta (zákonného zástupce):

Appendix 2 – Připravená struktura rozhovoru

Integrace				
1 Obecné	Jak dlouho učíte ?			
	Jaké předměty kromě AJ vyučujete ?	Ovládáte ukrajinštinu či ruštinu ?		
	<p>☛ Měla jste před začátkem války na Ukrajině zkušenosti s žáky cizinci ve třídě ?</p>	Odkud žáci byly ?	S kolika ?	Jak probíhala integrace tam ?
2 Situace akutně po začátku války	Přibližně kdy k vám na angličtinu přišli první žáci	Jaké problémy se v té době především objevovaly		
	Měla vaše škola problém s rozdělováním žáků do tříd AJ ?	Rozdělovali se žáci podle nějakého systému?		
	Jazyková bariéra	Měla škola dostatečné kapacity?		
		☛ Používáte ve třídě spíše angličtinu či češtinu ?	Jak u jednotlivých žáků hodnotíte znalost češtiny?	Vidíte spojitost mezi studijními výsledky v AJ a úrovní češtiny?
		Když ukrajinští žáci na začátku nemluvíli česky, komunikovala jste s nimi v angličtině ?	Při vysvětlování v češtině, brala jste na žáky s UK ohled ?	
UK + ČR lekce	☛ Setkala jste se s žáky kteří ve stejný čas studovali angličtinu u Vás a zároveň online z UK?	Jak se to projevvalo ?	Jaké byly jejich studijní výsledky ? Jaká byla jejich docházka ?	
Jak probíhala komunikace mezi vámi a rodiči ?				
3 Mentální zdraví žáků	Sledovala jste u žáků příznaky mentálních problémů ?	<p>☛ V rámci angličtiny se mluví o různých tématech, musela jste někdy s ohledem na situaci přizpůsobovat obsah?</p>	Pokud ano, jak jste to dělala ?	
	Funguje u vás na škole školní psycholog ?	Jak se projevovaly ?		
	Byla jste informována či jste se sama informovala o možných psychických problémech u UK dětí ?	Mělo některé z dětí stanovenou diagnózu od psychologa/psychiatra ?		
		Byl v tomto nápomocný ?		
4 Akademická integrace	Byla znalost žáků na vyšší či nižší úrovni oproti českým	Vnímala jste rozdílnost kurikul českého a ukrajinského vzdělávacího systému?		
		Byly kompetence (mluvení, čtení, psaní) ve kterých ☛ byly mezi českými a ukrajinskými žáky znatelné rozdíly ?		
		V jaké třídě jste UK žáky učil ?	ve které věkové skupině byla integrace méně problémová?	
	Hodnocení	☛ V Ukrajině začínají žáci s angličtinou dříve, bylo to znát ?	Jestli ano, ve které věkové skupině byl tento rozdíl nejmarkantnější ?	
		Při hodnocení testů Ukrajinských žáků, dělala jste něco jinak než u českých žáků ?		
	☛ Je v některé ze tříd přítomen asistent ?	Jak jsou na tom ukrajinští studenti s angličtinou známkově v porovnání s českými ?		
		Jak hodnotíte přínos asistentů v integraci UK žáků do hodin AJ?	Pokud ne, uvítala byste ve třídě asistenta ?	
Ukrajínští žáci mají odlišný mateřský jazyk od většiny třídy, liší se charakter chyb či jsou vesměs stejní ?	Měla jste kvůli rozdílným jazykům a nemožnosti se plně spolehnout na češtinu problémy s vysvětlováním			
	Je kvůli odlišnému jazyku těžší pochopit příčinu chyb (jazyková interference)?			
	Jsou kompetence, které považujete jako problémové ?			
5 Sociální integrace	☛ Skupinové aktivity (inkluze x exkluze)	☛ Můžete prosím popsat, jak se žáci z Ukrajiny chovají při skupinových aktivitách ?		
	Můžete srovnat docházku českých a ukrajinských žáků ?	Pokud jsou ve třídě 2 a více UK žáků, sledujete u nich nějaké tendence ?		
	Jak hodnotíte integraci UK žáků do kolektivu ve vaší skupině AJ ?			
	Jak hodnotíte aktivnost UK žáků oproti českým, hlásí se častěji, stejně, či méně ?			
6 Škola	Jaké kroky podniklo vedení vaší školy pro usnadnění integrace UK žáků s ohledem na výuku angličtiny?	Bylo žákům poskytnuto v rámci školy doučování angličtiny ?		
	Učí se u vás na škole angličtina dříve než ve 3. třídě ?	Navštěvují na vaší škole žáci výuku češtiny ?	Hodnotíte to jako pozitivum i pro AJ ?	
	Upravoval se žákům co se týče angličtiny studijní plán ?	Pracovali/ pracují na škole pedagogičti zaměstnanci z Ukrajiny ?		

Appendix 3 – Ukázka transkripce rozhovoru

Já bych se Vás rád na začátku zeptal, jestli souhlasíte s těmi podmínkami, které jsem Vám předložil, které jste podepsala, jestli je tohle všechno v pořádku.

Ano, samozřejmě.

Dobře, tak můžeme začít teda. Já bych se vás na začátku rád zeptal, jak dlouho učíte. Kolik let?

Přes 30 let.

A kromě angličtiny, které předměty to jsou?

Ruština, ruský jazyk, občanská výchova, ale to je minimálně. Takže angličtinu 30 let, tak nějak přibližně

Ovládáte ukrajinštinu nebo ruštinu, jeden z těchhle těch dvou jazyků?

Ruský jazyk.

A mě by zajímalo, jestli jste ho někdy využila v komunikaci se studenty během hodin angličtiny

Určitě, byla to taková pomocná berlička, kdy prostě ten student nerozuměl, co v češtině, hlavně ze začátku, když přišli. Tak jsem se snažila jim pomoci tou ruštinou a docela to fungovalo. Mhm. Takže spíš ta ruština než ta angličtina, že to bylo jednodušší. Ze začátku, když oni nerozuměli, protože oni ani nerozuměli dobře anglicky, třeba základním pokynům jako read and write, tak byli zmatení, takže to jsem jim třeba jako pomohla přeložit a pak už se postupně chytali jako bez problémů.

Jo. Hm. Eh, před začátkem války, před začátkem války v roce 2022 v únoru, měla jste nějaké zkušenosti s žáky cizinci v hodinách angličtiny?

Ne, vůbec.

Mhm. A na vaší škole, jak velké jsou obvykle ty skupiny angličtiny. Kolik žáků tak přibližně máte ve skupině?

V současné době už jsou mnohem větší, než bývaly a to tak 16, 17, mám i skupinu 20 dětí. Loni jsem měla 22 ve skupině.. Takže jsou neúnosně veliké..

A v té v té velké, v té největší, byl tam nějaký ukrajinský žák nebo ve kterých třídách, eh, ve kterých ročnících jste učila ukrajinské žáky?

Takže je to vlastně letos osmá třída a loni ten XXX byl v šestce, přišel do šestky. Šestka a letos v sedmičce ten zůstal.

To byli ti první, kteří k vám do skupin angličtiny přišli po začátku té války. Kdy to tak bylo?.

Ten XXX, já mám pocit, že od začátku v září, že jo, začal chodit. No no.

Jaký byly zpočátku ty problémy v hodinách angličtiny, jaký jste tam největší překážky vnímala? Vy jste tedy řekla jazyková bariéra.

Jazyková bariéra, hlavně zpočátku. S dětmi si myslím, že se docela seznámili, ale ze začátku tam byl ještě jeden chlapec z té šesté třídy. Já už si ani nevzpomenu, jak se jmenoval, a ten byl hodně takovej uzavřený. Výučí ostatním měl opravdu mizerný znalosti, že na tom byl hodně špatně. Mně přišlo, že nerozumí ani číslovky do dvaceti a ještě navíc chodil sporadicky do školy. Nebyl nebo měl nějakou výuku češtiny zrovna, když my jsme měli jazyk. Takže s ním to bylo hodně složitý. Ten XXX se zapojoval, začleňoval jako snadněji. A já jsem si všimla, že on je docela chytrej. Hodně byl chytrej, takže já jsem mu i poradila, jak třeba se může učit slovíčka, že třeba dostal seznam, že jo, tak jsem mu říkala, zkus si vzít tyhle slovíčka, tady to máš anglicky, česky, tak si třeba na internetu vyhledej, co to je v tom tvým jazyce, jo? Takže on si to tam fakt jsem viděla, že příští hodinu přišel se seznamem a měl to tam dopsaný.. Vlastně takhle postupně se jako do toho dostával a během půl roku byl schopnej vlastně fungovat s naší výukou jako úplně.

Dostal se teda na tu úroveň těch ostatních žáků?

Dostal se a on byl hlavně hodně pilný na začátku. fakt jako bylo vidět že maká a všechno si pamatoval, co jsme dělali ve škole. On si to všechno pamatoval. Takže mu to šlo rychle. Ten proces jako u něj byl hodně rychlej.

To je teda šestá třída, se bavíme o šestce.

Ten byl v šestce, no.

A ten rozdíl mezi tou úrovní toho žáka a zbytku té třídy, v čem se to nejvíc projevovalo? Byla tam nějaká třeba gramatika nebo slovní zásoba, nebo to bylo obecně?

Prostě na nižší úrovni. Já bych řekla, obecně to bylo na nižší úrovni. On mi říkal, že nebyl zvyklej, že vůbec nemluvili při hodinách, takže největší problém je možná do dneška mu dělá jakoby ten mluvený projev, když se ho člověk na něco zeptá, tak je vidět, že prostě mu to nejde, ale když to srovnám, tak jako na úrovni třeba dítěte s trojkou. Jo. Jo, průměrného dítěte. Ale samozřejmě je to mnohem lepší, ze začátku to bylo takový, že se úplně zadrhl a vůbec nevěděl. A tak já jsem ho povzbuzovala, ať zkusí říct slova třeba jenom, který by chtěl odpovědět a to a postupně se takhle do toho dostával, no.

U vás ty hodiny probíhají většinou spíš v angličtině nebo v češtině, jaký jazyk používáte během hodin? Jaký je ten hlavní jazyk?

No já, já spíš angličtinu teda, no. Mhm. Ale pak byl problém, že jo, že jsem mu, protože on ani v té angličtině nevládnul, tak jsem mu musela dovysvětlovat některý věci. Ale třída zase může říct, že třída byla trpělivá. Že byli fajn. Vstřícní k tomu.